

De wonderbare broodvermenigvuldiging, Mattheus 14,13-21

Mattheus heeft twee verhalen over de wonderbare broodvermenigvuldiging. Een in hoofdstuk 14, dat we net gehoord hebben. En een in hoofdstuk 15. Daartussen staat het verhaal over de Kanaänitische vrouw die Jezus om genezing van haar dochter vraagt. Als Jezus zegt dat hij voor de joden is gekomen, niet voor de heidenen, zegt de vrouw: 'Maar ook de honden eten van de kruimels die van de tafel vallen'. Ook de heidenen mogen profiteren van wat aan de joden wordt geschonken. En daarover gaan ook de beide verhalen over de broodvermenigvuldiging.

In de tempel van Jeruzalem lagen altijd twaalf broden, een voor elke stam van Israël. David, de koning van Israël, kreeg van de priester, toen hij niets te eten had, vijf van de twaalf tempelbroden. Jezus maakt van vijf broden zoveel brood dat er twaalf manden overblijven. Vijf broden (David), twaalf manden (twaalf stammen), dat betekent: er is genoeg voor heel Israël.

In het tweede verhaal maakt Jezus van zeven broden zoveel brood dat er zeven manden overblijven. Dat zijn de zeven broden die overbleven nadat David er vijf gekregen had. De zeven manden die overblijven, dat zijn de zeven volken die om Israël heen woonden. De Kanaänieten zijn daarvan de bekendste. Zeven broden (wat overbleef toen David te eten vroeg), zeven manden (zeven volken), dat betekent: er is genoeg ook voor de heidenen, voor alle mensen, voor iedereen.

Tussen de twee verhalen het verhaal over de Kanaänitische vrouw. Jezus zegt: het brood dat ik uitdeel, is voor de joden. Nee, zegt de vrouw, de honden eten de kruimels. Misschien was die vrouw op dat moment verder in haar geloof dan Jezus zelf en heeft zij hem iets geleerd. Bij de tweede broodvermenigvuldiging krijgen in elk geval ook de heidenen, alle volken, iedereen te eten.

Op de voorkant van het laatste parochieblad staat een gebed voor vluchtelingen. Daar staat: bij het zien van de beelden kunnen we hun nood en ellende nauwelijks nog verdragen; we zouden graag willen helpen. Maar: "bij ons groeit ook de angst, omdat ze met zovelen zijn". 'We kunnen ze niet allemaal opnemen', zegt een stemmetje in ons.

Iedereen opnemen die komt. Kan dat? Kunnen wij dat?

De wonderbare broodvermenigvuldiging wordt vaak zo uitgelegd, ook in onze parochie: als iedereen voor zichzelf leeft, is er te weinig voor iedereen. Maar als we delen wat we hebben, ook als het weinig is, dan is er genoeg voor iedereen. Een wonder: wat te weinig is voor jezelf, blijkt opeens genoeg voor allemaal. Zouden wij dan anderen niet kunnen laten delen in onze overvloed?

Maar leven wij in overvloed? Is het overvloed dat we dure ziekenhuizen hebben waar zieke mensen goed behandeld worden? Dat we goede scholen hebben waar kinderen voor de toekomst leren? Dat we uitkeringen hebben voor mensen die niet kunnen werken? De welverdiende vakantie na idioot hard werken? De auto die nodig is om naar je werk te gaan? Dat kan allemaal niet meer als we eerlijk gaan delen. Want er is niet genoeg. Het begint langzaam door te dringen tot ons allemaal: het zal nooit zo worden als wij lang hebben gehoopt en gedacht: dat iedereen net zo rijk zal zijn als wij, dat de rest van de wereld meer zal hebben zonder dat wij minder hebben.

Eerlijk delen, de wonderbare broodvermenigvuldiging kan alleen maar als we het net als Abraham aandurven achter te laten wat we hebben, onze levensstijl, de verworvenheden waarin onze waarden en normen gestalte hebben gekregen, de gewoontes waarvan we in de loop van de jaren zijn gaan houden, onze zekerheden, overtuigingen, ankerpunten en piketpaaltjes, en als we op weg gaan naar een toekomst die we niet kennen, een wereld waarvan we niet weten hoe ze eruit zal zien. Misschien dat we in die wereld zouden ontdekken dat er weliswaar minder goede ziekenhuizen zijn, minder scholen, geen uitkeringen, minder auto's, geen vakanties. Maar dat er andere dingen zijn die

zo de moeite waard zijn dat we niet meer begrijpen dat we ooit zonder hebben kunnen en willen leven. Het hoeft geen slechtere wereld te zijn. Het zal alleen een andere zijn.

‘Genoeg voor iedereen’. Het kan alleen in een andere wereld. Daar zijn we bang voor. Alleen wie gelooft dat onze wereld niet alleenzaligmakend is, zal iedereen kunnen binnenlaten.